

Remissvar gällande:

Förslag om nya inriktningar inom naturbruksprogrammet

Lärande i Sverige AB är ett av Sveriges mest framgångsrika friskoleföretag med 14 gymnasieskolor (Realgymnasiet) och 4 grundskolor (Erla-skolan) på totalt 16 orter i Sverige. Företaget som grundades 1999, har säte i Norrköping och målsättningen "att ge så många barn och ungdomar de bästa förutsättningar för att utvecklas och lyckas under skoltiden och i framtiden". På samtliga våra 14 gymnasieskolor erbjuder vi utbildningar inom Naturbruksprogrammet som är det program där drygt hälften, c:a 1.400, av våra elever återfinns. Nära 90 % av våra NB elever läser inriktningen Djur med profilerna Djurvård, Hästhållning och Hund, medan övriga drygt 10 % läser utbildningen Natur & äventyr med yrkesutgång naturguide inom inriktningen Skog.

Genom nära samverkan med externa partners och näringsliv skapar vi framgång för våra elever och möter näringslivets behov. Lärandes gymnasieutbildningar resulterar i så hög andel som 86% i sysselsättning 6 månader efter avslutad utbildning, att jämföra med rikets nivå på 67% efter 2 år (SCB). Hela 12 av våra 14 skolor (86 %) var helt utan anmärkning vid Skolinspektionens koncerngranskning 2015, att jämföra med rikssnittet där 24 % var utan anmärkning under 2015.

Vi har fått möjligheten att ta del av Skolverkets remissförslag till regeringen angående förändring av inriktningarna inom Naturbruksprogrammet och vill anföra följande:

1. Vi är och har i många år varit frågande till branschrådets sammansättning inom NB och hur rådet tillsätts.
2. Vi ifrågasätter också i vilken mån en relevant omvärldsanalys som speglar näringen/näringarna, dess arbetskraftsbehov, nuläge och utvecklingspotentialer har genomförts.
3. Vi föreslår ett nytt omtag avseende eventuella förändringar inom Naturbruksprogrammet samt att en relevant omvärldsanalys och andra nödvändiga åtgärder vidtas inför och i samband med detta omtag.

Bakgrund

Branschrådet består av sju personer, förutom dessa medverkar (leds?) nuvarande och tidigare ansvariga för NB på skolverket. Rådet har, som vi uppfattar det, en kraftig överrepresentation mot trädgårdsnäringen, en inriktning som endast omfattar 1 % av elevunderlaget inom NB.

Vi konstaterar att av de 2.800 elever som ht 2015 påbörjade sina studier inom naturbruksprogrammet så gick endast 38 elever inriktningen mot trädgård. Trots detta ifrågasätts i utredningen överhuvud taget inte det faktum att Trädgård är en egen inriktning. Vår uppfattning är att det inte borde vara alltför svårt att samordna trädgård med inriktningen Lantbruk, något som också diskuterades inför Gy 11. Att Trädgård inte ifrågasätts i utredningen torde stå att finna i gruppens ensidiga sammansättning.

Ett avsevärt större antal elever i jämförelse med Trädgård är de 200-300 1:or som går utbildning till Jakt-, Fiske- och Naturguider inom inriktningen Skog. Dessa utbildas mot en framtidsbransch inte bara i Sverige utan också ur ett internationellt perspektiv. Enligt en rapport framtagen vid forskningsinstitutet Etour omsätter svensk Naturturism 3,6 miljarder kronor per år. Sedan millennieskiftet har 37 000 nya jobb skapats inom svensk besöksnäring.

Lärande

Turismens exportvärde överstiger 100 miljarder och är en av Sveriges nya basnäringar. Flera tusen av dessa jobb har tillkommit inom natur- och ekoturism, som är en av landsbygdens få gröna näringar som växer och skapar nya jobb på svensk landsbygd. Ekoturismen växer globalt sett med 10-15 % årligen, vilket gör den till en av turismbranschens allra mest expansiva sektorer. Vi finner det ytterst bekymmersamt att detta inte tas i beaktning i utredningen.

Vid införandet av Gy 11 var natur och ekoturism representerad i branschrådet. På senare år har det inte varit så. 2012 föreslog Naturbruksskolornas förening en representant från Ekoturismföreningen. Ännu har inte svar kommit på varför detta förslag lämnades utan åtgärd. Det är också anmärkningsvärt att nuvarande förslag går avsevärt längre i sin utformning än vad utredningen "Välja yrke" föreslog. Bl.a. genom att göra inriktningarna så stora som 700 gyp.

Vi vill framhålla att utredningar som skall gagna utvecklingen inom svenskt utbildningsväsende måste vara långt mer verklighets- och behovsbaserade. Vi saknar verklighetsförankringen i underlaget till förslaget och ifrågasätter vilka branschföreträdare från vilka branscher som har fått komma till tals. Vi saknar helt inspel från natur- och ekoturismbranschen och vi frågar oss hur opartiska de representanter i branschrådet som agerat rådgivare till utredningen har förmått vara, givet sina professioner och bakgrunder. Det senare stärker vårt bekymmer med att representanter för naturturism-branschen inte involverats i arbetet.

Av tidsskäl, då det var en mycket kort svarstid för remissen väljer vi att inte föreslå ytterligare konkreta alternativ till utredningens utformning av inriktningar och kurser. Vi ställer oss dock frågande till vad som orsakar denna panik i åtgärder gentemot ett tämligen väl fungerande program. Ett program som dock skulle behöva utökade möjligheter att använda Naturvetenskapliga kurser. Det i sin tur skulle stärka programmet ytterligare och även leda till att studier inom NB skulle bli billigare för samhället. Dels då dessa kurser är mindre resurskrävande, dels då det skulle öka Naturbruksprogrammets attraktivitet med effekten att fler skolor skulle kunna få fulla klasser vilket leder till att prislappen per elev sjunker.

Vår anmodan

Det bör vara av hög prioritet att beslut som påverkar Sveriges och dess elevers framtid föregås av grundliga och sakliga analyser. Detta gäller i alla sammanhang och inte minst Naturbruksprogrammet som är viktigt för hela Sverige. Det bör vara av hög prioritet för Sverige och för svensk skola att bidra till att Sverige lyckas utveckla sin naturturism, inte avveckla den. Vi bör inte tillåta oss att utsätta svensk skola för hastigt påkomna idéer utan adekvat förankring. Därmed bör en adekvat omvärldsanalys och en genomlysning av hela NB genomföras, med stöd av representanter från alla berörda branscher. Därefter kan beslut om förändringar i upplägg och inriktning fattas. Vi anmodar alltså regeringen att INTE godkänna Skolverkets föreslagna förändringar i remissen, utan tillsätta en ny utredning på lämpligare grunder och med ett omformulerat uppdrag.

Norrköping 2016-03-24

Jan Vikström
Lärande i Sverige AB